Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНО.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 87. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 15-го КВІТНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 87. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 15, 1953. VOL. LXI

ПРЕЗИДЕНТ МУСИТЬ ПЕРЕРВАТИ ТИЖНЕВИЙ ВІДПОЧИНОК

Оґоста, у стейті Джорджія. — Залишивши столицю серед зливного дощу і при обуренні провідних прихильників спорту за те, що він відмовився кинути перший м'яч у плянованій грі в бейзбол між дружиною вашингтонських Сенаторів і нюйоркських Єнків, президент Айзенгавер приїхав літаком до свого місця випочинку в Красвім Клюбі ґолфу, щоб тут якстій стати до гри в ґолф. Крім найближчого оточення родини і прибічників з Білого Дому з президентом приїхав директор федерального бюджету Джозеф М. Додж, з яким він нараджується, як зменшити федеральний бюджет на наступний скарбовий рік, запляноване на 69 більйонів долярів та інші економічні проблеми. Одначе президент не матиме повного спочинку, бо на першу годину на четвер заповіджена його промова на зібранні Американського Товариства Редакторів і він мусить виконати цей обов'язок. Це має бути важлива промова про закордонні справи. Крім того президент таки візьме участь у грі в бейзбол згаданих дружин, бо з уваги на лиху погоду початок гри відкладено до четверга. Сповнивши ці дві функції, Айзенгавер негайно відлетить літаком з Вашингтону до Шарлот, у Нфрт Каролайні, а звідти поїде автом до Селсбері в тому самому стейті, щоб виголосити ще другу промову на здвизі з нагоди 200-річчя повіту Рован. Щойно після го президент могтиме продовжувати свою гру в ґолф, на яку прийдуть ще його політичні дорадники, між ін. сен. Роберт А. Тефт. Одначе передбачена гра в ґолф з Тефтом відбудеться тільки тоді, коли в Сенаті прийде кінцева ухвала над законопроєктом про прибережні нафтові багатства.

Сен. Мек Карті за провірку „субсидій" для преси

Вашинґтон. — Сен. Джозеф МекКарті сповістив, що його постійна слідча підкомісія провірює всі витрати, які чотири урядові аґенції давали на пресу, радіо й телевізію. Сенатор каже, що це тільки тимчасова провірка, щоб засягнути інформації при допомозі запитника, висланого до департаменту оборони, до Центральної Розвідчої Аґенції, до департаменту здоров'я та доброчинности, який заступив Федеральну Аґенцію Забезпеки. Він хоче переконатися, чи якісь витрати з тих аґенцій не йшли на підтримку газет чи інших засобів іформацій у виді оголошень, спеціяльних друків, радієвих промов і т. п. Сенатор пояснив, що тут іде про всі такі витрати, а не тільки на пресу лівого напрямку. Інші сенатори, які належать до слідчої підкомісії кажуть, що вони не знають нічого про таку провірку, бо про неї не було мови на спільних засіданнях.

Одначе сенатор МекКарті мусить теж обороняти себе від закидів, проголошених з фонографічної платівки через радіо МБС, наче б то він користувався особисто фондами, призбираними на поборювання комунізму. Він заперечив рішуче зловживанням чужих фондів, вказуючи на те, що адміністрація Трумана була б давно зробила з цього вжиток проти нього.

Зловленого в Австрії шпигуна судять в Америці

Вашинґтон. — Колишній американський офіцер розвідки, австрійський уроджене́ць Отто Вербер, несподівано признався до шпигунства, яке він виконував в користь Совєтів в Австрії. Його привезли літаком з Відня й поставили перед федеральним окружним судом. Суддя Алeксандер Ґольцоф, вислухавши признання виновника, заявив, що він накладе кару пізніше. Закон передбачує в'язницю десяти років за такий злочин, який йому закидають. Суд призначив урядового адвоката для обвинуваченого в особі Джеймса К. Тумі. Адвокат має боронити водночас Верберового спільника і шурина, Курта Понґера, який хоче боронити себе перед закидом шпигунства. Помічник федерального прокуратора Вільям Гіц, приймаючи признання Вербера до вини в одним закиді, погодився відступити від іншого закиду проти нього. Цей другий закид як каже прокуратор, потягає за собою кару смерти, якщоб був доведений. Так як тепер справи стоять, Вербер не дістане кари, доки не покінчиться судова розправа проти Понґера. Обидва обвинувачені були арештовані в половині січня під закидом шпигунства, керованого секретарем совєтської амбасади у Вашинґтоні, Юрієм В. Новіковом. Новіков не міг бути поставлений перед американський суд як дипломат, одначе мусів виїхати з Америки. Обидва обвинувачені це. родом австрійці й натуралізовані американські громадяни.

РАЙЕНОВІ ЗАКИДУЮТЬ 30 КРАДІЖОК

Ню Йорк. — Сановитий Джозеф Патрік Райен, досмертний голова Міжнародної Юнії Прибережних Робітників, арештований під закидом 30 крадіжок з каси юнії на загальну суму $11,390. Ці гроші взяв Райен з „протикомуністичного" фонду на заплату різних особистих витрат, починаючи від членських вкладок до товариського клюбу, а кінчаючи на закупні авта. Якщо б судейська лава признала його винуватим у цих закидах, він мав би дістати кару в'язниці висотою 165 років. Райена арештовано на підставі обвинувачення слідчої судейської лави, яка вела допити впродовж двох з половиною місяців. Повітовий прокуратор Франк С. Гоґан, видаючи оповістку про арештування Райена, виявив, що судейська слідча лава приспішувала слідство, щоб недопустити до задавнення деяких закидів. Обвинувачення охоплює час надужить Райена від 16 квітня 1951 р. Він мав під своєю опікою спеціяльний фонд для поборювання комунізму в своїй юнії, з якого він брав гроші на покривання різних витрат, а серед них і на свої особисті витрати. Ці справи вийшли на верх під час переслухання Райена як свідка над злочинами, сповнюваними у підпіллі на прибережному фронті. Слідство виявило, що голова юнії прибережних робітників вів легке життя, використовуючи свої впливи на здобуття особистих користей і вигод. Він теж оплачував деякі видатки своїх прибічників. Фонд виносив суму $35,-390. Він був призбираний в часі від 1948 до 1951 р.

Сенатор вимагає від Совєтів вияву доброї волі

Вашинґтон. — Сен. Вільям Ф. Новленд запропонував, щоб Об'єднані Нації випробували добру волю Совєтів в справі їх мирової дії. Це можна осягнути вимогою, поставленою Совєтам, щоб вони погодилися на вільні вибори в Кореї, які могли б дати підставу до об'єднання цієї країни. Новленд, це голова комісії республіканської політики. Він приєднався до висловів сен. Роберта А. Тефта й сен. Александра Вайлі, які поставили в сумнів щирість Кремля в його мировій пропозиції. Сен. Новленд поїхав літаком до Сан Франсіско з промовою на зібранні товариства дентистів у Каліфорнії. У промові, розісланій до газет, сенатор піддав думку, щоб бути обережним, чи часом комуністи не хочуть перемир'я в Кореї на рік, щоб приготовити запас атомових бомб саме тоді, коли вільний світ буде під враженням миру й стане роззброюватися. Щоб не дати зловити себе в совєтську пастку, Новленд радить наперед поставити Совєтам вимогу згоди на об'єднання Кореї і створення незалежної республіки в цій країні під ґарантією О. Н. Поділена на дві частині Корея значить тільки, що комуністична Корея, твердить сенатор. Коли б вдалося довести до вільного голосування в Кореї, то після того прийшла б черга на Польщу й інші країни. Новленд ще остеріг, що Совєти можуть хотіти миру на Далекому Сході на те, щоб почати аґресію на Середньому Сході, а звідси йти на Африку.

Незадовільне економічне положення Европи

Вашинґтон. — Представники Організації для Европейської Економічної Співпраці відбувають наради з урядовими чинниками ЗДА, готуючись до близького вже річного засідання Північно-Атлантійського Пакту. З пояснень діячів Організації, виявляється, що економічне положення Европи далеко від задовільного й представляє навіть небезпеку для загальної справи Північно-Атлантійського пакту. Організація Евр. Економ. Співпраці була створена, як керівний орган пляну Маршала для всіх европейських країн, тож вона тим самим тісно співпрацює з НАТО і досконало поінформована в недомаганнях европейської економіки. За думкою представників Організації, европейські труднощі можуть бути полегшені, якщо ЗДА візьмуть живішу участь в справах тієї частини світу, влившись в спільні зусилля об'єднаної Західної Европи і Британської Спільноти народів. Особливо обнижені оплати та упрощена митна процедура, що допоможе вільному обігові товарів між різними континентами. Необхідно також допустити чужинні кораблі до вільної конкуренції з американськими, бо досі половина всіх товарів в рамках допомоги перевозиться кораблями під американськими прапорами. Бажане рівнож побільшене кредитування окремих починів та державна допомога занедбаним обширам.

КОМУНІСТИЧНИЙ СХІД ВИСИЛАЄ СВОЇХ ПРЕДСТАВНИКІВ НА ТОРГОВЕЛЬНІ НАРАДИ В ЖЕНЕВІ

Женева. — Вісімдесять представників із 26 держав зібралися на наради до Женеви, щоб вирішувати торговельні справи між поодинокими країнами. В цих нарадах пораз перший беруть участь представники Совєтів та делеґати із Східної і Західної Німеччини. Західні делеґати зацікавлені в тому, що Совєти та їхні сателіти хотіли б купувати, а що продавати.

Екзекутива ЗУАДК вирішила низку важливих справ

Филаделфія. — На чергових місячних нарадах екзекутиви ЗУАДКомітету, які відбулися дня 12 квітня в домівці цієї установи та в яких взяли участь предс. д-р Л. Мишуга, заст. предс. д-р М. Стахів, скарбник М. Дубас, секретарка Павлина Різник та екзекутивний директор, д-р В. Ґалан, принято до відома звіт з Коляди, як теж з її розподілу, з тим, що вся вона має бути вжита на допомогу залишенцям без відтягнення будь-яких видатків на адміністрацію. Для вияснення усієї нашої допомогової акції, з окрема допомоги залишенцям, виїде ще цього місяця до Европи екз. директор, д-р В. Ґалан, на двохтижневі відвідини, щоб обговорити цю проблему з Координаційною Радою при Европейськім Представництві ЗУАДКомітету, а теж в міжнародній установі О. Н. в Женеві. В Німеччині буде теж розглянена справа потреби отворення Допомогових Станиць в Берліні та Відні в порозумінні з відповідними чинниками. Обговорено видання Ювілейного Збірника, як теж великодньої збірки для залишенців („Писанки") та остаточного фінансового розрахунку з УККомітетом.

Зорганізування господарської ради при У.К.К.

Ню Йорк. — Виконуючи ухвалу П'ятого Конґресу Американських Українців, Український Конґресовий Комітет покликав до життя комісію для зорганізування відповідної установи для слідження й наладнування економічно-господарських справ та справ робітничих і соціяльних. У склад комісії увійшов Іван Паливода, як голова, С. Спринський як заступник і Т. Сендзік, як секретар. Ця комісія запросила центральні установи, а саме Український Народний Союз, Український Робітничий Союз, Союз Українців Католиків Провидіння й Народну Поміч, щоб вони вислали своїх заступників на спеціяльну економічну нараду на суботу 11 квітня в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку. Крім делеґатів згаданих установ запрошено ще поодиноких або економічних фахівців та практичних знавців економічних відносин серед українського громадянства і інші центральні установи, які займаються економічними справами.

Нарада відбулася як проєктовано, в суботу 11 квітня під проводом голови тимчасової комісії, І. Паливоди, який теж представив зібраним цілі зібрання, передбачені комісією. Вони були передані зібраним на письмі, так, що легко можна було орієнтуватися, над чим вести дискусію. Під час нарад позначилися два погляди, а саме один, щоб майбутня організація мала на меті тільки господарські й робітничі справи, з виключенням суспільної опіки тому, що для цієї цілі існують окремі організації; інший погляд мали члени тимчасової комісії, обстоюючи свій первісний проєкт, мотивуючи його тим, що наладнання господарських справ вже тим самим доповнює працю в ділянці суспільної опіки. Приявні погодилися в тому, що б майбутня господарська установа не клала спеціяльної ваги на допоміжний бік цієї справи і тому присвятили більше уваги на організування українських економічно-господарських спілок і вивчення робітничих відносин для допомоги головно новим громадянам, що опинилися в ЗДА. Вирішено наперед вивчити дотеперішні економічні осяги і спроби українського громадянства в Америці. Для цієї цілі рішено розширити склад теперішньої комісії новими членами, так що вона охопить такі особи:

І. Паливода, С. Спринський, Т. Сендзік, М. Шахнович, С. Демидчук, Г. Герман, І. Замша, Олена Шепарович, Р. Раковський, І. Ольховий, К. Троян, М. Величковський, К. Кононенко, Олександра Животко. Члени комісії розібрали поміж себе працю для вивчення поодиноких ділянок, щоб їх сконкретизувати і передати у відповідній формі Українському Конґресовому Комітетові разом з правильником, на підставі якого нова установа мала б співпрацювати з УКК.

ПЕРШИЙ ВИСТУП НОВОГО СЕКРЕТАРЯ О. Н.

Даґ Гаммершілд, (сидить), новообраний на генерального секретаря Об'єднаних Націй шведський дипломат, вже перебрав урядування від свого попередника Тріґве Лі й виступив вчора вперше офіціяльно на сесії Політичного Комітету Генеральної Асамблеї О. Н.

БЕЗПОСЕРЕДНЯ ЗАҐРОЗА НОВИХ ЗАВОРУШЕНЬ В ІРАНІ

Тегеран, Іран. — 14 квітня іранський парлямент має нараджуватися над резолюцією про те, щоб від шаха відобрати владу над військом та передати її міністрові оборони. Перед цими важливими рі рішеннями прихильники шаха та прем'єра Моссадека відбували збори та розкидували летючки, щоб здобути прихильність для своїх поглядів. Одначе анонімова група військових старшин грозить револьтою, коли шахові відберуть владу над армією і залишать йому тільки титул військового команданта без жадного значення. Військовики заявляють, що треба виступити збройно проти „хитрого і впертого старого" прем'єра, який хоче знищити монархію. Провідники опозиції переговорювали з прем'єром, щоб він відмовився від урядування на основі видаваних декретів, а тоді опозиція голосуватиме за законом про обмеження влади шаха, але Моссадек не хоче йти на жадні уступки. Тимчасом відбулися заворушення в столиці нафтової округи Худістану, а комуністи закликають до масових демонстрацій на день 14 квітня, коли парлямент рішатиме про закон про обмеження шахової влади. Прихильники Моссадека розкидували летючки про „американських і англійських шпигунів", а комуністи мали обкидати камінням авто американської військової дорадчої місії. Командант поліції заборонив демонстрації перед парляментом, коли там буде відбуватися засідання.

Фатальні наслідки нової совєтської політики для світового господарства

Женева. — Господарські спостерігачі й спеціялісти стверджують, що кілька коротких тижнів — переважно пропаґандивного совєтського „мирного наступу" та деяких практичних кроків в совєтській міжнародній політиці, які були б цілком звичайні з боку кожної іншої країни, викликали більше господарське замішання та господарську загрозу у вільному світі, ніж всі дотеперішні совєтські загрози й погрози. Діло в тому, що господарство вільного світу, як і господарства поодиноких вільних країн впродовж кількох років були наставлені та розвивались під знаком совєтської загрози та совєтських обмежень, і тепер, як совєтська пропаґанда потрапила створити деяке політичне відпруження, вся система господарства з-під знаку „холодної війни" починає тріщати й захитуватись, створюючи цілу низку нових і непередбачених загроз. Власне це могло й бути головною ціллю совєтського тактичного відступу й західний світ, зокрема його відповідальні провідники, з помітною тривогою ставлять собі запит, що може статися, як вільні країни та їх населення приймуть нові совєтські мирові трюки за добру монету та почнуть коньюнктурально переставлятись, достосовуючи своє господарство й свою політику не до дійсности, тільки до підступної совєтської пропаґанди.

Орган комінформу розвіває надії на зміну совєтської політики

Париж. — Після смерти Сталіна совєтська преса деякий час менше згадувала померлого диктатора і лагідніше лаяла ЗДА та інші держави світу. І тому дехто почннав вірити, що Совєти змінили й злагіднили свою аґресивну політику. Але найновіше число органу комінформу, що надійшло до Парижу, розвіяло ці здогади. Воно має тільки чотири сторінки, і на них аж 137 разів згадується ім'я Сталіна, називаючи його „блискучим", „найбільшою людиною нашої доби", „великим і несмертельним", „приятелем і вчителем", „ґенієм", „витривалим бойовником за мир", „мудрим" і „винахідником основних економічних баз модерного капіталізму". В цьому числі Комінформу появилися знову гострі атаки на ЗДА, які обвинувачується в тому, що мають „дурний плян запанувати над світом", і послуговуються для його здійснення „найдурнішими божевільними засобами". Західні політики вже розуміють, що нова совєтська „офензива миру" змагає не до дійсного миру, тільки до того, щоб не допустити до озброєння Західної Німеччини, хоч одночасно Совєти зброять Східну Німеччину, де є вже 6,000 вишколених літунів, а в середині цього року це число має подвоїтися. Вільний світ вже розуміє, що Совєти не залишили Сталінової аґресивної політики під час т. зв. „холодної війни".

ЧЕРВОНІ ЗАКИДАЮТЬ АЛЬЯНТАМ НЕХІТЬ ДО ВІДНОВЛЕННЯ ПЕРЕГОВОРІВ В КОРЕЇ

Токіо. — Комуно-китайська урядова радіовисильня в своїй передачі вчора рано закидувала альянтам „нехіть" до відновлення переговорів в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї на базі пропозицій комуно - китайського прем'єра Чу Ен-ляя. Як відомо, Чу Ен-лаї в своїй радіопромові й опісля у формальному листі до Об'єднаних Націй та до альянтського головного командування на Далекому Сході пропонував відновлення переговорів, приймаючи альянтський принцип тільки добровільної репатріяції всіх полонених, з тим, що ті, полонені, які відмовляються від репатріяції, повинні бути переселені до одної з невтральних країн, де мали б перейти відповідний ,скрінінґ' та мали право добровільного вибору місця свого дальшого перебування. Конкретну відповідь на ці пропозиції мав би дати альянтський головний командант на Далекому Сході, ген. Марк Кларк, але така відповідь досі ще не наспіла. З головної квартири ген. Кларка тільки неофіціяльно повідомлено, що альянтської відповіді в тій справі не можна сподіватися скоріше, як після завершення, або бодай започаткування домовленої вже виміни хворих і поранених полонених. Ця виміна мала б зачатися в найближчий понеділок, 20-го квітня, й до неї вже пороблено відповідну підготовку. Альянти побудували біля Панмунджом, де має наступити виміна, окреме „Місто Волі", приготовивши приміщення та лікарську опіку до виміни своїх полонених, як теж транспорт для негайного перевозу до лікарень тих хворих і поранених, що вимагатимуть лікарської операції. Теж з комуністичного боку така підготовка ведеться й перші транспорти альянтських полонених вже мали б бути в дорозі з таборів в глибокому запіллі біля ріки Ялу до перехідних таборів біля Каесонґ. Альянти договорились з червоними, що ці транспорти матимуть окремі відзначення, щоб в той спосіб захоронити їх перед альянтським бомбардуванням. В загальному комуністи повернуть альянтам 600 хворих і поранених альянтських полонених, в тому коло 120 американців, 15 інших національностей, а решту південних корейців. В заміну за це альянти повернуть червоним коло 5,800 північно-корейських і китайських полонених.

Знову посилена акція альянтської авіяції в Кореї

Токіо. — Не зважаючи на можливості відновлення переговорів в справі перемир'я, воєнні дії на корейському фронті знову розпалюються та прибирають на силі. Впродовж вчорашнього дня комуністичні війська починали п'ять пробних атак на різних ділянках фронту, але в усіх випадках були відбиті з великими втратами для них. Тимчасом альянтська авіяція інтенсивно бомбардувала воєнні об'єкти у ворожому запіллі, головно комунікаційні получення та скупчення ворожих військ і ворожого постачання. В повітряних боях збито один ворожий літак совєтського типу МІГ. До цієї акції прилучився теж боєвий корабель „Ню Джерзі", який разом з літаками з авіоматок, своїми гарматами обернув в руїну комуністичний порт Чонґджін на далекій півночі.

Ремілітаризація – головна проблема в японських виборах

Токіо. — В найближчу неділю мають відбутися в Японії нові вибори до парляменту й справа озброєння є головною проблемою, над якою сперечаються в передвиборчій кампанії поодинокі японські партії. Прихильники теперішнього уряду та центральні і праві партії заступають погляд, що Японія повинна в короткому часі сама відповідно зорганізувати й розгорнути свою оборонну силу, що могло б дати їй більшу свободу рухів та запевнити більші успіхи в міжнародній політиці. Ліві партії поборюють цю тенденцію, — таврують її як намагання включити Японію в „американський імперіялістичний табор". В інших справах поодинокі партії не багато різняться між собою.

Англійці надіються на порозуміння щодо Суезу

Лондон. — Політичні англійські кола надіються, що вже в короткому часі прийде до повного порозуміння з Єгиптом в справі оборони Зони Суезького каналу. Цей оптимізм викликала остання заява лейтенанта полковника Ґамаля Абдель Нассера, який сказав, що після залишення англійцями Суезу, Єгипет потребувати не англійських фахівців, щоб обороните цю важливу стратегічну позицію. Нассер заявив також, що Єгипет зможе приступити до переговорів про оборону Середнього Сходу аж тоді, коли Англія забере всі свої війська з Єгипту. Лондонські дипломати вважають, що промова полковника Нассера виголошена в примирливому тоні, бо англійці не настоюють на тому, щоб їхні війська залишалися в Єгипті, тільки бажають, щоб Суезький канал не залишився без оборони.

ФРАНЦУЗИ ЕВАКУВАЛИ СВОЮ БАЗУ В ЛЯОС

Ганої, В'єтнам. — Французьке головне командування в Індо-Китаї повідомило про евакуацію своєї військової бази в Самнеув в індо-китайській країні Ляос. Причиною тієї евакуації була сподівана атака коло 40,000 комуністичних в'єтнамських військ, які вже мали переступити кордон з В'єтнаму до Ляос. Французьке командування виясняє цю евакуацію „безборонністю" позиції в Самнеув. Війська евакуовано дальше на південь, скріплюючи ними інші позиції. База в Самнеув була приміщена в малім гірськім просмику, оточенім горами та без можливостей авіяційної бази. Атаку на Ляос заповіла комуно-в'єтнамська радіовисильня, що теж потвердила французька розвідка на підставі рухів комуністичних військ. Повідомляючи про наступ, комуністи заповіли рівночасно свої інтенції здобути Ляос і Камбодію, які становили тепер складові частини французького Індо-Китаю, та включити їх в комуністичний В'єтнам.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сиbudget Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50
Число з суботи (з англійською частиною.		Saturday's issue (The Ukrainian Weekly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	2.00	Six months	2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПАН-АМЕРИКАНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ

Відомо, що ЗДА поважно натискають на об'єднання вільних европейських країн в творенні Европейської Спілки. Загроза европейським демократіям з боку кремлівського імперіялізму є очевидна; наглядною є теж непідготованість Заходу до ставлення опору Москві. Звідси і американський натиск на конечну потребу політичного й економічного об'єднання західно-европейських країн.

Але чим далі, тим більше відчувається, що комуністично-московська небезпека поширюється щораз сильніше й на американські континенти, загрожуючи тим державам, що об'єднані в Пан-Американській Унії. Про це заговорив президент Айзенгавер, промовляючи до 21 представників тих держав у Пан-Американськім Будинку в Вашингтоні з нагоди проголошення Тижня Пан-Американської Унії. Такі Тижні святкуємо в ЗДА кожного року з тим, що кожний вівторок у такому Тижні є „Пан-Американським Днем" і кульмінаційним у програмі святкувань.

Відносини між ЗДА і 20 іншими державами Латинської Америки не є найліпші, не зважаючи на 63 роки Пан-Американської Унії. З деякими державами ті відносини останніми роками навіть постійно погіршуються. Це мабуть і причина, чому сам президент ЗДА забрав цього року голос з нагоди Тижня Пан-Американської Унії. З цього самого приводу він рішився вислати до країн Латинської Америки ще й свого брата, щоб провірив, що саме є на перешкоді добросусідських відносин. При цьому треба нагадати, що б. республіканський президент, Герберт Гувер, який втішається великою повагою в президента Айзенгавера, обговорюючи свого часу совєтську загрозу вільному світові, клав сильний натиск не так на об'єднання Европи, як на об'єднання Америк і створення з них бастіону свободи. Тому треба припускати, що теперішня адміністрація доложить труду, щоб таки переконати держави Латинської Америки, що З'єдинені Держави не мають ніяких „імперіялістичних" замірів, ні політичних, територіяльних, чи економічних, як це голосить комуністична пропаганда, а тільки бажають з усіми мирно й по приятельськи жити, слабшим від них економічно допомагати та разом з другими американськими республіками творити сильну оборону проти „сил, що загрожують тому континентові", як і взагалі вільному світові.

Президент Айзенгавер не назвав ворога Америки по імені, але нема найменшого сумніву, що його слова відносились до загрози з боку Совєтів. Цей ворог, говорив президент, є ворогом американського способу життя, сторожем якого являються американські держави, а яке може стати „повчальним для цілого людства". През. Айзенгавер зазначив, що коли нема добрих взаємин між американськими країнами, то в тому вина кожної з них, включно з З'єдиненими Державами, що не раз поводились егоїстично, недоцільно й необережно. Та найважливіше в того роду об'єднаннях, підкреслив президент, є основні моральні та правні основи, які дають змогу кожній країні жити своїм індивідуальним життям і своєю культурою, які вітають різнородність, ініціятиву та уяву, бо вони помагають вільній спілці бути поступовою і живою.

„Такий є правдивий шлях Америк — вільний шлях — який зв'язує людей для спільного добра", говорив през. Айзенгавер. Ворог, що загрожує вільним Америкам, є якраз ворогом такого шляху, бо він зв'язує людей і нації страхом, а не довір'ям і тому виставляє клясу проти кляси, нарід проти народу, націю проти нації, а навіть не старається помогти людям чи народам в нужді, а тільки використовує ту нужду для своїх цілей. Океан не врятує американських держав перед тим ворогом. Єдиною обороною перед його аґресією може бути тільки: власний дух і власна воля. Дух Америк — це їхня властива сила. „Ми є християнськими націями, глибоко свідомими цього, що основою усіх свобід є — релігійна віра", — кінчив президент.

В такому дусі треба глядіти теж і на цілі „Пан-Американського Тижня".

Наші студенти

Минулої суботи й неділі, 11 і 12-го квітня, відбувся в Ню Йорку Перший Конґрес Українського Студентства Америки, на якому створено центральний Союз Українських Студентських Товариств Америки. Цей Конґрес міг бути до деякої міри образом нашої студентської дійсности й цим він заслуговує на окрему увагу.

На Конґресі було приявних 80 делеґатів, що репрезентували 22 студентські товариства при різних університетах в різних стейтах країни. Із звітів виходило, що в тих товариствах вже згуртовано, або гуртується понад 500 студентів високих шкіл, в переважаючій більшості новопробулих. Ми не могли дістати точніших інформацій щодо самого студентства та його дотеперішньої праці. Так само відносно мало відомо про це із загальних інформацій, подаваних в нашій періодичній пресі. Досі були тільки нечисленні дописи про деякі імпрези, доповіді й т. п., але теж тільки з кількох студентських громад. Ще менше інформацій можна було зібрати щодо студій. На відповідні запити подавано тільки характеристику, що в загальному наші студенти в переважаючій більшості студіюють фахи, які заповідають добрий заробіток: медицину, техніку й т. п., але відносно мало таких, що йдуть на гуманістичні факультети, мало таких, що сдудіюють політично-суспільні науки, філософію, літературу й т. п. На це натякав на конґресі й один з доповідачів, д-р Фрізер, гаряче рекомендуючи відповідний баланс у виборі студій та підкреслюючи, що такі фахи, як медицина, інженерія й т. п. можуть ще остаточно розвиватись до деякої міри в окупантській українській дійсности, тоді, коли гуманістичні й політичні науки там під виключним впливом ворожої ідеології. Вже під кутом цих потреб новостворена студентська централя матиме великі завдання.

Що можна сказати про сам Конґрес? Він у великій мірі був віддзеркаленням нашої загальної дійсности, позначеної великим неспокоєм і непевністю, шуканням всіляких синтез та „свого місця". На Конґресі можна було спостерігати такі шукання й серед студентів, можна було відчувати відсутність ясности в багатьох проблемах нової дійсности та непевність своєї власної позиції, своїх завдань і обов'язків. Правда, були деякі тенденції, але й вони були невиразні та несміливі. Цей Конґрес далеко відбігав від студентських конґресів напр. в Західній Україні під час польської окупації; тут не було ані тої динаміки, ані енерґії й запальчивости, якими позначувалось українське студентське життя перед останньою війною, як теж не було й тої „симпатичної розгуканости", безтурботности й гумору, якими у великій мірі позначаються американські студентські з'їзди та імпрези. Перший Конґрес Українського Студентства Америки був чимось посереднім, нез'ясованим і непевним, був справді тим першим конґресом, який щойно започатковує певну активність та шукає для неї шляхів і рямців.

Та непевність проявилась теж і у виборі керівництва новостворенго Союзу, бо велика кількість кандидатів на різні пости в Управі постійно резиґнували та з різних причин відмовлялись від вибору.

Все це знову тільки потверджувало велику скомплікованість проблематики українського студенства Америки та труднощі, які стоять на шляху розв'язки тих проблем. Все ж таки є багато познак, що цей перший Конґрес був великим кроком вперед, що він започатковує важливу справу, яку повинні мати на серці не тільки студенти, але й ввесь громадський загал. Початки завжди трудні, але рівночасно початок — це більше, як половина — каже народна мудрість. Новому Союзові й його управі доведеться змірятись з численними труднощами, доведеться поборювати багато потрібних і зайвих перешкод, але вже сам Конґрес дав деякі докази на те, що ці труднощі й перешкоди можна перемогти, якщо тільки є добра воля, завзяття й видержливість, себто прикмети, так дуже властиві саме студентам та молоді.

Іван Кедрин

Щоб знову не було розчарувань

Нинішня міжнародна ситуація дуже цікава реакцією Заходу на т. зв. совєтську „мирову офензиву". Маємо нині і в ЗДА і в деяких західно-европейських країнах майже відвернений образ, як був він 3-4 роки тому, а навіть вже і після вибуху Корейської війни. Тоді кожну, ніби примирну, нотку в совєтських промовах і жестах приймала адміністрація Трумана в ЗДА, і лейбуристський уряд в Англії і хиткі уряди у Франції, поквапно і радісно, добачували в них відразу „зміну політики" і „добру волю" і — впадали в нову пастку. Так ділялось з усіми конференціями „великої чвірки", так сталося врешті, як клясичний разок наївности всього Заходу, з переговорами про перемир'я в Кореї. Аж тепер, після приїзду до Америки б. командира 8-ої армії в Кореї, ґенерала Ван Фліта, дізналася американська широка опінія, що оті нещасні переговори врятували червоних в Кореї від розвалу і поразки, дозволили їм впорядкувати себе, переорганізувати, скріпити себе мілітарно і духово та відбудувати в масах у Китаю довір'я до політичної мудрости власного і московського режиму, що затіяли Корейську авантюру. Тільки опозиція в названих трьох західних державах, особливо республіканці в ЗДА і консерватисти в Англії, накликували до більш енерґійної і гострішої політики у відношенні до Кремлю. Нині бачимо, навпаки, що адміністрація през. Айзенгавера й уряд Черчиля і навіть французькі державні мужі прийняли нову московську тактику іменно як тільки тактику, накликують до обережности, заповідають, що не може бути мови про сповільнення власного озброєння, та що треба бачити діла, не слова. Зате з громадських кругів, тут і там, видко прояви нетерпеливости, що — мовляв — замало поваги надається совєтському миролюбію і замало використовується нову нагоду для „замирення" (найбільше таких голосів у Франції). Чи ці голоси — безпосередньо інспіровані большевиками, чи вони є тактичним ходом опозиції у відношенні до урядової більшости чи ще одним проявом наївного запаморочення і повного незнання суті московського большевизму — це річ другорядна. Сутнє те, що вони впливають на громадські настрої та штовхають їх ще більше туди, куди вони і так були і є звернені: в сторону туги за миром і остраху перед війною.

Тому при всій сторожкості державних верхівок у Вашингтоні, Лондоні, Парижі й Римі та їх союзників із Атлантійського Пакту, не можна легковажити собі нової тактичної комедії, що її затіяла Москва. Що це комедія — ми не маємо найменших сумнівів, так само, як нема ніяких сумнівів, що ніколи червона Москва не відмовиться від своєї завітньої мети — світової революції та завоювання світу. Але Захід так хоче миру, так неохоче терпить під грошевими тягарами на цілі збро́єння і так жагуче прагне зменшити ті видатки, що всупереч усім арґументам і навіть всупереч власному переконанню, що на дальшу мету далі існує небезпека від Москви, — може знову дати себе втягнути в затяжні переговори над прерізними справами, що мали б „відпружити напруження", та може знову піти на офіційно викляті „апізменти". Ці настрої відомі большевикам і на це вони саме й рахують. Світ такий втомлений їх шиканами, що віддихає з полегшою і заявляє свою „вдячність" авторам і виконавцям терору і шантажу, якщо вони стають лагідніші. І якщо Москва рішила дійсно — ради підготови дальших страшніших ударів та ради скріплення себе в СССР — піти на „уступки" і показати деякі діла поруч із словами, то Захід напевно цих діл не злегковажить і прийматиме їх, як доказ „доброї волі". Президент Айзенгавер заявив, що він завжди піде „наполовину дороги", якщо до нього вийдуть з мировими пропозиціями. Де ця половина дороги?! Що під нею розуміти?! Які це були б ці реальні докази совєтської волі миру і що за це дав би знову Захід?!

Ці питання хвилюють вже тепер різні народи і повинні хвилювати нас, українців. Наприклад, німці (Західна Німеччина), що їх світова питома вага зростає на очах, поважно занепокоєні, що в Берліні засідають знову представники „великої чвірки". Ніби тільки в справі літунських інцидентів, але — засідають і створюють прецеденс дальших таких, поширених уже на політичних спеців, засідань. І в таких засіданнях рішалися справи не тільки тих 4-ох партнерів, але й усіх інших народів, там незаступлених, рішалася доля всього світу. „Ню Йорк Таймс" проголосив був неофіційно чи півофіційно 7 пунктів, де Москва могла б ділом показати свою добру волю: 1) згода на вільні вибори в цілій Німеччині, 2) мир з Австрією, 3) зменшення сателітських армій, 4) зміна совєтської політики в Середньому Сході, 5) відмова від революційних затій на Малях, 6) закінчення війни в Індо-Китаю і 7) мир в Кореї. Знаючи гнучкість совєтської тактики, не можна виключити, що Совєти в ім'я якихсь своїх вищих і дальших цілей дійсно погодяться на деякі з отих точок, напр., на мир з Австрією і відкликання своїх військ з совєтської зони при автоматичному відкликанні військ з трьох західних альянтських зон, — на мир в Кореї та Індо-Китаю, віднову дипломатичних зв'язків з Ізраїлем, зворот позик у ЗДА і т. п. Чи гін до миру в Заході не прийняв би тоді таких форм, які знову були б загрозливі для дійсного миру і дійсної безпеки світу західної культури?! Які концесії готов би дати Захід за дальші докази московської „доброї волі"? Хто заплатив би ту ціну?!

Сумні досвіди минулого насторожують свободолюбні народи, особливо ті, що все ще боряться за свою свободу. Трудно Чан Кай-ші забути, що відмовлено йому помочі в найкритичнішому часі, і нині він журиться, чи не дістане червоний Китає — його коштом — нагороди за згоду на відворот з Кореї. Журиться президент південної Кореї Сіґман Рі, чи не воскресне зловісна 38-ма паралеля. Журяться німці в Бонн, чи тужно-жданна єдність німецького народу не стане троянським конем, що офіційно введе в ту об'єднану Німеччину страшну большевицьку п'яту колону. І повинні журитися ми, українці, які не могли ще забути, що державний секретар свободолюбного президента Вилсона Ленсінґ виразно застерігався, щоб право самовизначення не торкалося України, — і не могли забути поведінки всього Заходу під час боротьби України з червоною Москвою в рр 1917-21, і політику „невмішування у внутрішні справи" СССР за час всієї мартирології т. зв. УССР і що мають перед очима теперішню політику „непередрішення". Так само, як ми не можемо тішитися ніякими псевдоуспіхами з нарад сильних світу, коли на цих нарадах нас нема (тому Ялта не була і не є нашим успіхом), так само мусимо лякатися і принципово застерігатися проти всяких нарад, де без нашої участи була б мова про справи, які торкаються українців, їх території, їх волі, їх прав. І тому американські українці, прагнучи миру, як всі здорові на умі люди в усьому світі, мають підставу з журбою дивитися, чи новий курс совєтської „мирної" тактики не принесе шкоди здійсненню у світі волі, без якої нема миру.

КОГО БОРОНИТЬ БАРАНОВСЬКИЙ?

25 березня на сесії ОН говорив представник совєтської України Барановський. Він підтримував внесок чехословацького уряду, щоб сесія ОН засудила уряд ЗДА за його втручання у внутрішні справи інших держав. Це втручання на думку Барановського полягає в тому, що уряд ЗДА фінансує підривні організації, засилає на територію народніх демократій і СССР шпигунів. Представник совєтської України говорив, що „фонд Форда фінансує ворожу діяльність різних буржуазно-націоналістичних організацій, що діють проти республік Совєтського Союзу". Перечисливши на підставі інформації часопису Українські Вісті (Німеччина), які українські організації отримали фінансову допомогу від фордівського фонду, Барановський говорив: „Ми обвинувачуємо уряд ЗДА за створення і підтримку організацій на території ЗДА, які прагнуть повалити існуючі режими в республіках Совєтського Союзу. Вони також роблять заходи, аби відірвати ці республіки від Совєтського Союзу".

За шабльоном совєтської пропаґанди Барановський борців за свободу своїх народів називає бандитами, шпигунами, вбивцями, заклятими ворогами своїх нарадів. З історії злочинного світу не відомо, щоб бандити, шпигуни мали амбіції повалювати уряди і боротись за владу. Або „українські буржуазні націоналісти", якщо вони борються за повалення комуністичних режимів, не є злочинцями, а коли вони злочинці, то навіщо Барановський обвинувачує їх у намаганні повалити терористичні комуністичні режими. Але ми вже навчилися за фальшивою совєтською термінологією розпізнавати справжню суть речей. Для нас цікаве в промові Барановського протиставлення фальшивої совєтської української державности правдивій національній державності, за яку бореться український народ. Для совєтських окупантів вже не стоїть справа про федерацію чи культурну автономію українців. Боротьба й дискусія ведеться лише над самою формою української держави. І з цих позицій, саме з позицій української державности московський окупант бореться за володіння Україною. В обличчі цього факту дивно виглядають кабінетні дослідження деяких американських експертів: чи український нарід і інші підсовєтські народи дорослі або чи взагалі хочуть мати власні держави. Барановський, пробував в своїй промові скомпромітувати принцип президента Вилсона про самовизначення народів і виступ сенатора Ґріна на мітінґу „українських націоналістичних груп" в кінці минулого року, на якому він запевняв, що ЗДА продовжують дотримуватись принципу Вилсона. Зі зрозумілих причин Москва хоче перед українцями представити ЗДА як ворога української державности. Не маючи свіжого арґументу, Барановський звернувся до минулого. Він заявив: „В 1919 році Державний Секретар ЗДА Ленсінґ заявив, що, згідно з принципами Вилсона, ЗДА ніколи не підтримають створення окремої української держави. Тепер, коли 35 років пізніше, нова ґенерація американських визволителів бажає повернути колесо історії назад. Вони плянують знову розбиття Совєтського Союзу. Вони бажають розбити українську державу і ліквідувати суверенітет і національну незалежність українського народу".

При такій ситуації для українського нараду за задумами барановських нічого не лишається як звернутись за допомогою до старшого російського брата.

Виступ Барановського не є одиноким. Останні роки московські окупанти пустили в дію цілу систему пропаґандивних заходів, щоб скомпромітувати найнезначніші прояви української державности. Особливо Москва атакує державні зусилля українців за доби УНР. Як приклад, можемо вказати на нову книжку, присвячену цій добі. Це праця М. Супруненка „Україна в період іноземної воєнної інтервенції і громадянської війни". Автор доказує, що „в жорстокій кляcовій боротьбі українські робітники і селяни не були самотніми: вони опирались на дружбу і братню допомогу великого російського народу. Російський нарід допоміг українському народові вигнати з своєї землі німецьких окупантів і інтернаціональні війська Антанти, розгромити українських буржуазних націоналістів... Лише в результаті великого напруження сил російського народу, його титанічної праці в тилу, український нарід зміг зберегти свою державну суверенність..."

Ще одне свідчення, що російський народ не лише не боровся проти комунізму, але, сприйнявши його, сам прийшов „помагати" насаджувати комунізм на Україні. І тепер за цю „допомогу" Барановський на сесії ОН мусить боронити інтереси не українського народу, а старшого брата. (Л Л)

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників!

Андрій Яковлів

НА ДИПЛОМАТИЧНІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ

(Уривки з моїх „Споминів" за 1918-1919 рр.)

(6)

Вислухав я Дорошенка, не перебиваючи, до кінця. Вразив він мене своїм поясненням незвичайно, особливо кінцевою фразою: „вам нічого не станеться, а я можу втратити посаду" (міністра)! Але зваживши, що обвинувачення мене могло здатися правдивим тільки в очах Форґача, бож Рада міністрів і гетьман знали добре, що мій проєкт ноти був схвалений і мав бути підписаний Дорошенком, я відповів Дорошенкові так: „Мені дуже прикро було почути, що ви зважились приплутати мене до цієї неприємної справи з нотою та перекласти на мене вину за свою неуважність до державних справ та до непорядків у вашій канцелярії. З приводу цього я міг би вимагати формального дохоДження, щоб виявити, хто в дійсності завинив в цій справі..., але щоб не пошкодити справі ратифікації таємного договору, залишаю справу з нотою в такому стані, до якого ви, пане міністре, її довели". Дорошенко вибачився ще раз та запросив мене зробити доклад про закордонну політику на засіданні Ради міністра, на що я погодився.

Через кілька днів відбулося це засідання під головуванням Дорошенка, в якому взяли участь радники міністерства, незадовго перед тим призначені: проф. О. Ейхельман та М. Славінський, а також директор канцелярії, І. Мірний, та ще кілька осіб. В своєму докладі подав я інформації про політику Німеччини та Австро-Угорщини відносно України, про таємний договір та про те, що, як я довідався від німецького посла у Відні, Німеччина ставиться прихильно до цього договору і доки в Берліні не зайде якась зміна, можна бути певним, що договір буде ратифікований і здійснений, не дивлячись на вперту опозицію польських та мадярських впливових кол. Тому треба не прогаяти коньюнктури та твердо настоювати перед австро-угорським урядом, щоб перевів ратифікацію договору до призначеного терміну — 20 липня. При цій нагоді ознайомив я присутніх з умовами цього договору. Потім повідомив про свої заходи в справі нав'язання зносин з державами Антанти через еспанського консула у Відні та висловив думку, що треба спробувати нав'язати зносини через послів невтральних держав, наприклад, Швайцарії, Швеції, Голляндії. Це вже буде завданням мого наступника, В. Липинського. З обміну думок після реферату вияснилось, що міністерська Рада, як і сам міністер Дорошенко, були мало поінформовані в справах закордонної політики і деякі питання трактували досить примітивно. Це було цілком природно для молодої Української Держави, що робила перші кроки на шляху зносин з чужими державами, а крім того в російському міністерстві закордонних справ, як і в дипломатичному корпусі Росії не було українців, що могли б тепер допомогти Україні своїм досвідом. Єдиним авторитетом в царині міжнароднього права та політики був проф. О. Ейхельман, довголітній професор міжнароднього права в Дорпатському та Київському університетах, що вважався за найкращого в Росії спеціяліста в питаннях міжнародніх договорів та конвенцій. Для нашого міністерства закордонних справ, участь проф. Ейхельмана була великим придбанням.

Проблема міжнародніх зносин України висунула на денний порядок справу реорганізації нашого міністерства закордонних справ. До цього часу міністерство мало лише одну загальну канцелярію, в якій були скупчені всі справи міністерства. На перших порах канцелярія була в стані виконувати все, що потрібно було для міністерства. Але з розвитком державного життя та стосунків з чужими державами виникла потреба виділити деякі справи, що множились та набирали самостійного значення, і приділити їх до окремих спеціяльних відділів. За близькою участю О. Ейхельмана, Дорошенко зайнявся цією справою та організував кілька відділів під назвою департаментів, на чолі з директорами. Коли я повернувся до Києва, то застав міністерство в стані реорганізації, яка виглядала так: Міністер закордонних справ мав при собі дорадний орган — Раду міністра, що складалась з радників, директорів департаментів, та виконавчий орган — Канцелярію міністерства. Крім того були організовані ще два департаменти: закордонних зносин та консульський. На чолі Канцелярії був її директор, І. Мірний, директором Консульського Департаменту призначив Дорошенко К. Лоського, а посаду директора Департаменту чужоземних зносин запропонував мені.

Після випадку з нотою, не дуже то мені хотілося служити в міністерстві Д. Дорошенка і тому я, не відмовляючись, відклав свою відповідь на кілька днів, маючи на думці порадитись з партією С.Ф. та добре розважити, чи прийняти цю посаду, чи відмовитись. Коли я на черговому засіданні партії запитав поради, Президія й члени партії не тільки порадили, але й настоювали, щоб я цю посаду прийняв, завваживши, що в міністерстві вже служать Мірний та Лоський, а коли ще і я прийму посаду директора найважливішого департаменту, тоді ціле міністерство буде цілком українське. Ще підкреслили, що я, почавши вже дипломатичну службу, з усіх можливих кандидатів найбільш підготовлений до посади директора департаменту, який має відати усіма дипломатичними представниками України закордоном. Ці арґументи переконали мене і я погодився. Отже доля судила мені й далі продовжувати службу, зв'язану з міжнародньою політикою, на цей раз вже в центральній установі — міністерстві закордонних справ. На мою пропозицію, Дорошенко призначив мені помічника, М. Левицького, б. посла до Туреччини, в якости віце-директора. Протягом кількох днів я набирав урядовців, розподіляв між ними працю, призначав години прийому і т. п. Урядові години в міністерстві починались з 9-ої год. ранку й продовжувались до 2-ої по обіді, але я часто просиджував і довше. Звичайно, прийшовши до міністерства, знаходив на свойому бюрі гору „пошти", яку передавав мені безпосередньо експедиційний відділ канцелярії міністра. Я переглядав пошту і на кожному папері олівцем зазначував, до якого відділу департаменту має перейти той або той папір і що треба відповісти чи виконати. Урядовці в більшости не мали канцелярської практики, тому на початку доводилось самому складати відповіді, деякі з них підписував сам, а інші ніс до міністра на підпис або для докладу.

Перші місяці довелося багато працювати, доки бюрократична машина добре „намонтувалась" та почала правильно й продуктивно працювати; тому приходив додому пізно, стомлений і голодний. А у вечорі доводилось ще працювати в Юридичному відділі міської Управи, де виконував обов'язки юрисконсульта. Адвокатську практику я припинив, нових справ не брав, а ті, що мав, передав свойому помічникові. Як я вже згадував, міністерство закордонних справ урядувало виключно в українській мові і на папери, що вступали з інших міністерств, відповідало завжди в цій мові. Деякі міністерства з часом мусіли писати до нашого міністерства теж в українській мові, а деякі вперто продовжували писати російщиною. Тоді я перестав відповідати на такі папери і повертав назад з припискою, що міністерство вимагає дотримувати закон про урядову мову. Провінціяльні установи майже всі писали по-українському при допомозі словника. Багато кумедних словотворів та виразів я був занотував і навіть вивіз закордон ці нотатки, але при переїздах вони десь стратились (пам'ятаю, наприклад, таке речення якогось митного уряду: „перерух через рису державного кордону").

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Степан Баран

СТОЛІТНІЙ УКРАЇНЕЦЬ-СУДДЯ А. ДОЛЬНИЦЬКИЙ

(4)

В р. 1909 основалося у Львові статутове товариство — Товариство Українських Правників. Одним з основників цього першого українського правничого товариства був А. Дольницький, але безпосередньої праці у ньому не зумів розгорнути, бо вже 1910 р. іменовано його членом Найвищого Суду у Відні з титулом радника двору (по-німецьки — гофрат) — і він зі Львова перенісся на постійне до Відня, де і залишився до своєї смерти. Як член Найвищого Суду — в царській Росії цей Суд називався Сенатом, а його члени сенаторами — своїм визначним знанням права і всесторонньою судейською практикою вибився на одно з перших місць серед співтоваришів в праці, втішаючись у них, як і у всіх, що його знали особисто, загальною повагою і пошаною. Антін Дольницький увесь час своєї сорок кількалітньої судейської служби був типом модерного судді, що не пристосовує механічно і бездушно постанови законів, але старається зрозуміти життя та його явища, індивідуалізуючи й аналузуючи спокійно і об'єктивно кожний факт, що є предметом судейського рішення з узгляднениям мотивів дії у діючих осіб.

У ширше українське громадське, зокрема політичне життя, радник двору Антін Дольницький не встрявав, залишаючися суддею, але суддею зі знанням і серцем. Від людей і товариства він не сторонився і у Відні, як перед тим і у Львові, належав до українського касинового (клюбового) товариства, доки у Відні існувала більша українська колонія, що складалася з робітників, студентів і урядовці у різних центральних державних установах. Ще з часів цісаревої Марії існувала у Відні українська греко-католицька парохія при церкві св. Варвари, а даніше у тих часах аж до 1895 р. і українська греко-католицька духовна семинарія, якої вихованці училися на теологічному факультеті віденського університету. Звідтам вийшли і перші ряди українського греко-католицького духовенства з Галичини і з Карпатської України з високою европейською освітою і з добрим знанням німецької і латинської мов і більшість церковних ієрархів тих часів. У Відні стаціонував і один з галицьких українських полків, якого вояки піддержували зносини з місцевою українською колонією. На кілька літ перед першою світовою війною прийшов з Галичини до Відня суддя Каранович, теж з титулом радника двору, на члена Найвищого Адміністраційного Трибуналу, що існував як найвища касаційна інстанція на рішення усіх адміністраційних, несудових, державних і самоуправних властей. Радник двору Каранович, свідомий і діяльний українець, з того самого покоління, що й Антін Дольницький, нині давно небіщик, належав теж до світочів між суддями українцями. У час довгих сесій австрійського парламенту проживали у Відні українські посли, від 1907 р. в числі коло 30, з Галичини і Буковини, з якими Дольницький і Каранович стояли у зв'язках.

По розвалі Австрійського Цісарства з кінцем жовтня 1918 р. і створенні Західньо-Української Народної Республіки її уряд приготовляв проєкт утворення Найвищого Суду. — суди повітові, окружні і Суд Апеляційний діяли в Галичині правильно і без перерви увесь час української влади 1918/19. — З проєктом створення Найвищого Суду виринув проєкт покликання Антона Дольницького на президента цього суду. Упадок української держави і польська окупація Галичини унеможливили здійснення обох згаданих проєктів.

Радник двору Дольницький по упадку старої Австрії залишився у Відні, не хотячи вертатись до окупованої поляками Галичини і відкинувши польську пропозицію перейти на службу до Найвищого Суду, що тоді творився у Варшаві. Він залишився далі у Відні та перейшов на службу до Найвищого Суду Австрійської Республіки і виконував її до 1923 р., тобто до переходу на емеритуру і як емерит жив ще 30 літ. За час його столітнього життя зайшли у світі і на українських землях великі події і величезні зміни, з яких не усі зміг зрозуміти столітній старець. У його пам'яті залишився старий світ з його упорядкованою системою життя і відносин, так відмінних від того, що є нині.

Ще 1943 р. просили мене знайомі написати статтю, присвячену життю і діяльности судді А. Дольницького, з нагоди його 90-ліття. В часі воєнної суматохи не зміг я вдоволити цьому проханню і роблю це щойно по 10 роках, коли суддя А. Дольницький закінчив 100 літ свого життя і відійшов від нас на завжди, виконавши, як людина і українець своє життєве завдання.

(Закінчення).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Вашингтон, Д. К.

Концерт-Академія в честь Т. Шевченка.

Об'єднання Українців у Вашингтоні, філією УККА влаштовано в неділю, дня 29 березня 1953 о год. 4-тій по пол. в авдиторії Рузвелт-Гайскул при вул. 13-тій і Аншур Н., В. Концерт-Академію в честь Тараса Шевченка.

Програму почато промовою, що її виголосив п. д-р Кушнір. Промовець витягнувши з Шевченкових творів усе найбільш есенціональне, примінив до сучасної хвилини та переплів суто-національними моментами так, що промова зробила на слухачів кольосальне враження.

З черги виступив мініятюрний муж. хор під упр. п. Филипова, який виконав з повним успіхом пісню „Бурхливий час" (муз. Білецького).

Далі слідувала добре опраціьована промова п-ні Карпин в англійській мові.

З декламацій найбільше подобалася „Як би ви знали паничі" у виконанні п-ні Козар і „Пророк України" В. Ярославцева у вик. маленької і симпатичної Марусі Кічоровської.

Найбільшим успіхом тішився виступ дітей, зорганізований п-нею Проціньскою. Вони виконали 2 пісоньки „Садок вишневий" і „Козак коня напував" при акомпаніяменті акордіону, дуже милого і талановитого одинадцятьлітнього Я. Оришкевича. Музично цей виступ приготовив п. проф. Оришкевич.

На мою думку, муж. хор не повинен був вдруге співати „Садка вишневого", який співали також діти тимбільше, якщо порівняємо аплявзи публіки після цієї пісні, що її виконали діти, а пізніше цю саму пісню, коли її виконував муж. хор.

Маючи до розпорядимости прекрасний жіночий голосовий матеріял хору при православній і греко-католицькій церквах, можна б було підготовити одну точку і на мішаний хор, тимбільше, що п. Филипів являється дуже здібним диригентом.

М. ін. можна було також підготовити сольову вокальну точку чи дуети, тимбільше, що тут маємо таких солістів як п. Круль, д-р Кічоровський і п. Козар.

Жаль також, що по причині хвороби не міг виступити п. д-р Нижанківський як соліст на фортепіяні.

Програму вів дуже вдатно і культурно п. д-р Старосольський.

Щодо оформлення сцени — то оформлення було навіть непогане й доволі оригінальне, але не підходило — так би мовити — тематично до цієї імпрези. Величезний стилізований тризуб не знати чому на гранатовому а не на синьому фоні, не робив цього візуального враження, яке є потрібне в часі Шевченківської Академії. Для художника була тема до розв'язання дуже проста, тому аж просилося умістити на задньому пляні сцени погруддя чи відповідного розміру образ Шевченка. А якщо художник хотів оригінальности — то міг відступити від старого шаблону і замість Шевченка в шапці намалювати т. зв. байронівського Шевченка, а тризуб надавався тільки на авансцену.

Найважніше це, що публіки у прекрасній залі Рузвелт Гайскулу по відношенні до загального числа українців у Вашингтоні було дуже мало. Невже ж навіть і Шевченко не притягнув у Вашингтоні всіх, у яких б'ється хоч трішки українське серце, щоб віддати йому належну пошану? Невже ж так усі каторжно працюють, що як прийде неділя — то хата просто приковує до себе? Хоч не дуже в це хочеться вірити, бо на останніх вечорницях від учасників обох полів різного віку аж кишіло.

На наступний раз організатори мусять це все взяти до уваги і не робити зайвих коштів, винаймаючи так велику і репрезентаційну залю, бо незалежно від фреквенції вона мусить бути заплачена. Викрутів жадних щодо неприбуття — не може бути, бо кожний українець-українка, що живуть на терені Вашингтону, дістали заздалегідь запрошення на оце Шевченківське свято.

Ярослав Климовський.

Дітройт, Міш.

Писанка залишенцям.

Першим у цьому сезоні здійснювати цей клич на нашому терені взялись сумівці Осередку „КИЇВ".

На Загальних Зборах Осередка дня 15-го лютого ц. р. принято внесок друга Вол. Кукурби допомогати залишенцям в Европі а зокрема залишенцям у Трієсті.

Виконати постанову зобов'язалась зорганізована на цих зборах жіноча референтура під проводом подруги Галини Папіж. На протязі тижня розроблено пляи збірки і вислано в терен 4 групи збірщиків у такому складі: І. Марія Сулима — Федір Токарчук, ІІ. Анна Березюк — Василь Папіж, ІІІ. Ольга Кльось — Степан Кльось, IV. Галина Папіж — Степан Крупка.

Громадянство поставилось гідно до збірки й у першому дні зібрано 180 фунтів одягу та 216 дол. готівки.

Взявши під увагу тяжкий харчевий стан у Трієсті, закуплено понад 400 фунтів харчів головно товщу, цукру, рижу і т. п.

Друзі — сумівці Т. Березюк, Вол. Кукурба, І. Терлецький, Д. Сулима, С. Леськів і О. Сулим помогли усе це запакувати у 29 пакунків (20 харчів, 9 одягу) і вислати до Трієсту, де гурток наших земляків переживає злидні куди гірші, як де інде.

В. П.

Міннеаполіс, Мін.

„Поклін Батькові Тарасові"

Під таким гаслом в неділю 8-го березня ц. р. українські діти православної церкви Св. Юрія Переможця в м. Міннеаполіс вшанували пам'ять Великого Кобзаря Тараса Шевченка.

Після урочистої панахиди за спокій душі Великого Поета України, яка відбулася по Службі Божій, всі присутні перейшли до церковної залі, гарно прибраної українськими килимами, рушниками і портретом Кобзаря. Перед відкриттям „Ранку" п. Валентина Єрмоленко сказала вступне слово, в якому зазначила причину щорічного вшанування пам'яти Поета. Після того всі присутні в залі відспівали „Заповіт" Т. Шевченка. Цей спів переніс присутніх далеко на свою батьківщину і в ухах кожного відчувся рев Дніпрових хвиль „Ненаситця" і широкі безмежні степи, про які так гарно писав поет.

П. Олександра Костюк в популярній мові розповіла присутнім про значення творів Поета і далі супроводжала виступ кожної дитини пояснюючи твір, що ним або в ньому відображав Поет. Виступ кожної дитини показав, скільки було вкладено праці не тільки на передачу твору, а і уміння триматися на сцені. Відчулося, що кожна дитина розуміла зміст і значення свого твору. В гарно побудованій програмі діти в своїх декламаціях показали й українську природу, яку так любив описувати Т. Шевченко, „Тече вода з-під явора" декл. Валя Гахова, „Село" — Аня Романенко і гарне порівняння до нього продеклямував Андрій Бринь „Аж страх погано у тім хорошому селі", „Ніч" — Богдан Романенко, із минулої боротьби за Рідний Край Богдан Зизюк продеклямував уривок з поеми „Гамалія", „Іван Підкова" — колективна декламація у виконанні Ігоря Єрмоленко і Богдана Зизюка, Про загарбницьку політику царської Росії — уривок з поеми „Кавказ", сказав Ігор Єрмоленко. І натяк, що встане Україна — уривок з „Посланія" — продеклямувала Віра Канюка. „Шевченкові" — вірш Людмили Волошки, сказала Надія Бринь.

На всіх присутніх цей ранок зробив велике враження, кожний виходив із залі з великим почуттям вдоволення. Учасники - виконавці цього „Ранку" були віком від 5 до 12 літ. Це молоді патріоти, які несуть на своїх маленьких раменах літературно-мистецьку роботу в громаді серед дітей і дорослих, приймаючи участь і в Андріївському Ранкові, в Миколаєвському Святі, робили виставу „Різдвяний Вечір", ставили однодієву п'єсу про Рукавичку. Вони ходять до американського діточого садочку, або школи і є патріоти своєї Української Школи, яку відвідують що суботи, а крім того віддають свій час на громадську роботу.

Працю з ними провадить п. В. Єрмоленко, п. О. Костюк а в мистецькій ділянці дораджує відомий артист Укр. Опер п. Олександер Мартиненко.

Признання належиться тим, які поза щоденною працею і громадським навантаженням в інших галузях роботи, знаходять ще час для праці над формуванням душі української дитини, яка народжена в чужині й не знає України, або виїхала з батьківщини в дуже молодому віці і не пам'ятає її. Подяка належиться також батькам, які не забувають серед своєї буденщини і клопоту про хліб наш насущний, приводять дітей на проби, витрачаючи час за рахунок свого відпочинку.

І. В.

З НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН У ЗДА

Доповідь Професора Колумбійського Університету, Доктора Філіпа Фрідмана — „Початки поселення жидів на Україні і проблема хозар"

Представляючи Пленарній Конференції УВАН у ЗДА гостя, професор М. Ветухів сказав, що Професор Філіп Фрідман є видатний фахівець з історії жидівського народу і в свої лекції має зачепити питання взаємин українського і жидівського народів у далекій давнині.

Професор Фрідман почав свою доповідь з твердження, що степи Східньої України не становили перепон для мандрівників стародавніх часів. Греки ще за доісторичних часів знали територію теперішньої України. Перепливши Чорне море вони засновували незалежні колонії на його північному березі, піднімалися вгору річками, торгували. Другий шлях був суходільний, через Малу Азію. Від цих мандрівок залишився слід — леґенда про Аргонавтів.

Разом з грецькими купцями йшли й жидівські купці з Візантії, Сирії, Малої Азії. Жидівська експансія на світанку нашої ери набула значних розмірів, при чому йшла двома напрямками: поперше, відбувалась фізична експансія, а по-друге — ідеологічна, тобто поширювався юдаїзм, що його прийняли деякі народи навколо Середземного і Чорного Моря.

В першому столітті нашої ери експансія жидів в середноземноморському просторі значно поменшала, через розвиток християнства і зменшення престижу жидів з політичних причин. Натомість посилилась експансія в країни з менш розвиненою культурою, яка тривала між Другим і Одинадцятим Сторіччями, а потім зупинилась, завдяки розвитку християнства.

Ця тисячорічна жидівська експансія не була рівномірною, а відбувалась хвилями.

Доповідач зупинився на перших жидівських поселеннях у Вірменії, що почались в четвертому столітті до християнської ери. Там жиди мали великий вплив на вірменську культуру; вірменська королівська династія була зв'язана із жидівством. Свята Ніна, найбільш поважна апостолка християнства серед вірмен і грузин, була жидівського походження. Назва міста „Дербент" вказує на жидівське походження її.

Професор Фрідман перейшов до характеристики стародавніх грецьких колоній біля Дніпра, гирла Дністра і Дону та в Криму. В цих колоніях жили також і жиди, які були гелінської культури і прибули з Малої Азії Чорним Морем. У Керчі знайдено сліди синагоги з Четвертого століття. Фундатором її був вояк римського імператора. Доповідач навів ще кілька доказів стародавніх жидівських поселень на березі Чорного моря, а тоді перейшов до питання хозар.

Професор Фрідман нагадав, що хозари заснували свою імперію в Шостому столітті. Сучасна наука не має усталеного погляду на походження і історію цього народу: тут існує багато протиріч. Навіть назву „хозари" в англійській мові пишуть по-різному. Нема певности, якого походження були хозари. Є думки, що вони були тюркського походження, але є й голоси за те, що вони були монголами; існує теорія і про грузинське походження хозар.

Нова теорія стоїть на тому, що хозари не становили окремої етнічної групи, а складалися з орд і племен, різного походження, підпорядкованих одному сильному володареві, чи династії. Коли прийняти це, то нема чого сперечатися про мову хозарів, чи про їх походження.

Піднесення ісламу в Сьомому столітті створило нову релігійну та політичну ситуацію в світі. Персія знову стала агресивною країною.

Доповідач детально зупинився на висвітленні питання про те, як хозари прийняли юдаїзм. Ця подія в історії має відтінок сенсації і відбилась у цілому ряді леґенд. Наприклад, є леґенда про те, що хозарські володарі дискутували переваги християнства, мусулманства та юдаїзма, і врешті прийняли юдаїзм. Більшість леґенд є наївні, повстали з уяви. Ті ж леґенди повторюються в арабських джерелах, але дещо в іншій інтерпретації. Є й кілька жидівських версій.

Існує розбіжність щодо дати прийняття хозарами юдаїзму. Очевидно, це сталось не раніше середини Восьмого століття.

Є дві можливості того, хто приніс юдаїзм хозарам. Можливо, що то були жиди з Криму (геллінці), а можливо кавказькі жиди-талмудисти. Точних відомостей про те, якого типу релігію прийняли хозари нема.

Також існує розбіжність поглядів на те, чому саме хозари прийняли юдаїзм. В ті часи, звичайно, прийняття тої чи іншої релігії мало політичне значення. Хозари тоді складались з кочових племен, але володарі намагались оселити їх і піднести на вищий культурний ступінь. Культурні традиції можна було знайти в одній з трьох панівних релігій: християнстві, мусулманстві, чи юдаїзмі. Юдаїзм відрізнявся від інших релігій тим, що він не був пов'язаний з певною політичною системою. Можливо, це вплинуло на хозар, а можливо й те, що юдаїзм мав зв'язки з комерційним світом. Звичайно, вирішували вищі кляси суспільства, але вони не накинули своє рішення народові насильно. Країна хозарів лишилась відкритою для місіонерів різних релігій. Наприклад, у хозарів побували Кирило та Методій, та інші християнські проповідники. Майже нема згадок про якісь релігійні непорозуміння. Є лише згадка про те, що в 902 році мусулмани зруйнували синагогу.

Більшість жидів, що прийшли до хозар, були комерсантами. Можливо, що багато з них були зв'язані з міжнародньою торгівлею.

В другій половині дев'ятого століття держава хозар почала занепадати під тиском Київської Держави України-Руси. Хозари були остаточно переможені Володимиром, який окупував Феодосію і зруйнував єдність Хозарської Держави, розбивши її на два королівства: в Криму і на Волзі. Хозари намагались застосувати ту ж політику, що була застосована до них: робили спроби притягнути Володимира до юдаїзму. Ці спроби відбились у леґендах, занотованих у Нестора - Літописця, який передав, що коли Володимир спитав у апостолів юдаїзму, де ж їх держава, то вони відповіли, що їх Бог послав у розсіяння. Тоді Володимир сказав, як же вони можуть пропаґувати свою релігію, коли вони самим Богом покарані. Через два роки після того — Володимир прийняв християнство.

В 1016 році хозарів розбив син Володимира.

Закінчивши свою доповідь висвітленням подій початку Одинадцятого століття, професор Ф. Фрідман сказав, що це тільки перша частина задумуваного викладу. Згодом він думає зупинитись на жидівських поселеннях після Одинадцятого віку.

Присутні задали багато питань та прийняли участь у дискусіях.

У дискусіях виступив гість доктор Шацький — відомий знавець історії жидів, який зазначив важливість питання про походження жидів на Україні. Він підкреслив, що робота історика жидівського народу — дуже важка, бо треба знати багато мов і знатися на історії багатьох народів. „Цікава проблема — чому в минулому поширювався юдаїзм? Чому саме на території „де живуть українці? Глибоке зацікавлення юдаїзму у минулому знайшло свій відбиток у народньому епосі: — котра релігія краща?

Виступив доктор А. Марголін, який вітав ідею співпраці українських і жидівських учених, що мають ряд дотичних проблем в історії обох народів. Він сказав: „Як колись хозари зустрічались з слов'янами, так тепер зустрічаються мої товариші — українські вчені з жидівськими вченими".

Доктор О. Домбровський у своєму виступі вітав тематику доповіді та зазначив низку проблем, що потребують уточнення.

Професор О. Оглоблин підкреслив, що досі українська і жидівська історіографія йшли різними шляхами. Він нагадував, що Українська Академія Наук у Києві мала спеціяльну гебраїстичну комісію під головуванням академіка А. Кримського. Зокрема Михайло Грушевський вивчав гебраїстичні впливи за часів Київської Держави — України-Руси. Професор О. Оглоблин запропонував утворити при УВАН спеціяльну комісію, до якої би входили українські і жидівські вчені і студіювали проблеми пов'язані з історією українського і жидівського народів.

В дискусіях прийняли участь пп. Кедровський, Чиж та інші.

Закриваючи Конференцію професор М. Ветухів подякував доповідачеві та гостям і членам УВАН у ЗДА, привітав думку професора О. Оглоблина щодо утворення Комісії, підкресливши важливість її.

Професор М. Ветухів повідомив присутніх про те, що в пляні дальших наукових засідань УВАН у ЗДА є доповідь присутнього тут доктора Шацького про українсько - жидівські взаємини в минулому.

Л. Д.

Українська Літературно-Мистецька Клюб
Ню Йорк 149. 2-га Ев.

У п'ятницю, 17 квітня, о год. 8 увечорі відбудеться доповідь В. Косаренка-Косаревича: „Культурний Образ Східньої Европи".

ЧОТИРОРІЧНА ДОНЬКА ШЕРЛІ ТЕМПЕЛ ВИСТУПАЄ НА СЦЕНІ

Читирирічна донечка славної кінової зірки Шерлі Темпел вперше виступила на сцені шкільного театру, де вона грала ролю феї в пантоміні „Сіндерелла". Мама малої Сусанни мала тільки три роки, коли зачала виступати на сцені.

СПРОСТУВАННЯ

У вчорашньому повідомленні про похорони вояка Петра Білецького пропущено згадку, що в похоронах брали участь представники нюйоркського відділу ОбВУА, від імені якого промовляв д-р І. Козак. Від імені воєцтва Дивізії промовляв полк. Долинський.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Англії

КРАЙОВИЙ З'ЇЗД СУМ-У В БРИТАНІЇ

28 лютого і 1-го березня ц. р. відбувся в Лондоні, у залі школи св. Івана, V. Крайовий З'їзд Спілки Української Молоді у Великій Британії. Збори відкрив голова уступаючого Крайового Комітету, а в дальшому ними керувала вибрана Президія.

На З'їзд прибули, щоб скласти привітання учасникам представники чужинецької молоді: інж. А. Сціборрильський від поляків і п. Кураго-Скраго від білорусів. Після заслухання письмових привітів учасники з'їзду від сумівців Франції, Бельгії, Канади, Німеччини, Трієсту, Централі СУБ і інших, гості усно вітали учасників З'їзду, підкреслюючи при тому заслуги СУМ-у у нашому житті на еміграції та висловлюючи надії на українське молоде покоління, як пересмця прапору національно - визвольної боротьби. За звітом мандатової комісії у З'зді брали участь 42 делегати, які заступали 1,026 членів СУМ-у.

Новий Крайовий Комітет СУМ-у в Англії очолює знову Я. Деременда.

Праця СУМ-у розвивалася в кількох напрямках. Вона велася в культурно-освітній ділянці, в ділянці зв'язків із чужинцями та інформації, в видавничій діяльності, в допомозі українським дітям в Англії, Трієсті і Німеччині. Не забували члени СУМ-у й про спорт та давали допомогу українським радіопередачам. Річний касовий звіт Крайового Комітету мав 4,120 фунтів приходу і 3,680 фунтів розходів.

Учасники З'їзду вибрали 21 делегата і 3 заступників на світовий Конгрес СУМ-у.

Учасники З'їзду СУМ-у ухвалили і прийняли відповідні постанови.

В Німеччині

ДОПОВІДЬ РЕД. ЧОРНОМОРСЬКОГО В РАДІОСТАНЦІЇ РІАС

У 35-ті роковини проголошення незалежности й суверенности української держави німецькомовна американська радіостанція Ріяс, сила якої в новому році піднесена до 300 кіловатів та яку чути майже в усій европейській частині СССР, передала доповідь берлінського кореспондента „Українських Вістей" ред. Юрія Чорноморського про українське політичне й суспільне життя на еміграції і про переслідування кожного прояву вільного українського духа в УССР.

В Бразилії

КАДЕЯДО БУДУЄ КАПЛИЦЮ

Невеличкий гурток вірних українсько - катол. Церкви в колонії Кадиядо , мунісіпія Іраті, будує нову каплицю під проводом свого душпастиря, молодого й ревного о. Бориса Коція ЧСВВ. Каплиця вже покрита й перед закінченням. Бракує ще внутрішнього устаткування. Кадиядці не шкодують ні труду, ні гроша, назагал не багаті, щоб викінчити каплицю. Для прикладу варто згадати от хочби таку подію. З нагоди вінчання Михайла Слоти з Кекилісю Шпак перевів збірку о. Борис на докінчення каплиці. Зібрано 405 кр. З того одну третину зложили й бразілійці.

• РОЗШУКИ •

Пошукую **ДМИТРА і ФЕДОРА ГНАТЮК** зі села Пядикя коло Коломиї, або їхніх рідних, — пошукує дочка бл п. **Емілії з Гнатюків.** Ласкаві відповіді прошу слати на нижче подану адресу:

S. HUCAL,
36 Faass Avenue, Utica, N. Y.

НИКОЛА СОКОЛ, Ясиново Горішне, повіт Косів — пошукує своїх кревних або односельчан. Прошу відгукнутись на адресу:

N. SOKOL
2299 W. 5th St., Cleveland, Ohio.

• ПОМЕШКАННЯ •

ВЕЛИКА УМЕБЛЬОВАНА КІМНАТА
Телефон, лазничка. Близько центру Ню Йорку. Для працюючого мужчини. Інформації: Тел. MA 2-4017

П'яти - кімнатне мешкання
з повним комфортовим урядженням в Бронксі, продаю з важливих причин. Ціна доступна. Заінтересованих прошу телефонувати SPring 7-4564

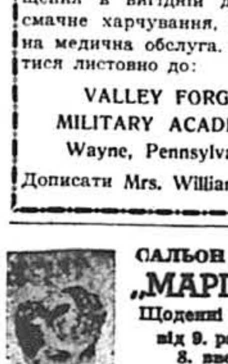
• ПРАЦЯ •

ДІВЧАТА
від 18 до 30 років. Легке пакування, 40 год., 5 днів тижнево—нема праці в суботи. Голоситись
36 COOPER SQUARE
NEW YORK CITY
(біля Wanamaker)

• HELP WANTED MALE •
• ПРАЦЯ •

Пошукується досвідченого формана над прибиральницями в одному будинку. Постійна праця, добра платня. Голоситися:
ACE OFFICE CLEANING
307 — Fifth Avenue
New York (близько 31st St.)
кімната 1414

• КУРСИ—НАУКА •

НЮАРК І ОКОЛИЦЯ! З огляду на запити, Т-во „Самопоміч", 180 William St., Newark, N. J. (Ukr. Center) улаштовує приспішений курс
ТЕХНІЧНОГО КРЕСЛЕННЯ
(Перша лекція 15. квітня ц. р.)
з ціллю допомогти нашим громадянам перевишколити себе в технічному напрямку на креслярів, копістів і т.д.. Вписи приймає п. радн. **Т. Олесницький** щоденно між 7-10 год. вечора в домівці. Обов'язково прибути на першу лекцію!

• НА ПРОДАЖ •
• БИЗНЕСОВІ НАГОДИ •

ПРОДАЄТЬСЯ ГРОСЕРНЯ
по дуже приступній ціні.
С 3 вигідні кімнати.
426 EAST 73rd STREET
NEW YORK 21, N. Y.
Z. KODNOVICH

На дипломатичній службі України

(Закінчення зі стор. 2.)

Моя служба в міністерстві продовжувалась без перерви аж до мого призначення послом і шефом дипломатичної місії УНР до Голляндії й Бельгії та виїзду закордон в січні 1919 р. Не буду оповідати про неї детально, згадаю лише про кінець справи з таємним договором про автономію Галичини.. Сталося це ще до призначення мене директором департаменту чужоземних зносин, а подробиці оповів мені сам міністер Дорошенко. Після інциденту з передчасним опублікуванням в „Київській Мислі" змісту виготовленої мною ноти та після драматичної розмови Дорошенка з Форґачем, під час якої Дорошенко заперечив саме існування ноти, Форґач через кілька днів зажадав побачення з гетьманом в цій справі. Розмова його з гетьманом відбулася в присутності Дорошенка. Форґач почав розмову заявою, що Австро-Угорщина відмовляється виконати таємний договір через спротив польських впливових кол, а також і через те, що Україна не виконала умови постачання збіжжя для Австро-Угорщини. А тому міністер закордонних справ, гр. Буріян, уповноважив його, Форґача, заявити, що таємний договір вже анульовано. На цю заяву гетьман, нібито, відповів: „Не маю, на жаль, можливости відповісти на це іншим способом, лише висловлюю рішучий протест проти такого однобічного акту з боку вашого уряду". Може я й помилився в деталях, але суттєву частину розмови зі слів Дорошенка передав правильно. Для мене було ясно, що граф Форґач в цій справі грав ролю справжнього провокатора, бо того дня, коли Форґач мав розмову з гетьманом, у Відні ще не було прийнято рішення про анулюцію договору, в противному випадкові гр. Буріян не прийняв би від мене ноти та заявив би, що договір вже анульовано. Я переконаний, що Форґач, використовуючи фатальну необежність канцелярії міністерства закордонних справ та переляк і неправдиві пояснення Дорошенка, умовився з гр. Буріяном, що спробує заявити гетьманові про анулюцію договору, щоб довідатися, як на це буде реаґувати гетьман, а потім, мовляв, буде видно, чи можна без особливих ускладнень анулювати договір, чи ні. Буріян погодився і Форґач здійснив свій провокаційний плян з очікуваним наслідком. Як би гетьман або Дорошенко негайно повідомили німецького посла, бар. Мумма, про заяву Форґача, то сталося б інакше і Австро-Угорщина не насмілилася б на анулюцію договору без згоди Берліну. Але після словесного протесту гетьмана гр. Буріяну вже легко було переконати німецький уряд, що цей ненависний для Австро-Угорщини договір можна анулювати без жадних ускладнень. Про кінцеву фазу справи з таємним договором я свого часу опублікував в одному львівському часописі, назви якого вже не пригадую.

Кінець

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ЗВІТ

з пожертв зложених у Злученому Українському Американському Допомоговому Комітеті у Филаделфії за місяць грудень 1952 р.

(Продовження)

НЮ ЙОРК:

Ню Йорк Ситі: „Броди"—Братня Допомога Укр. Інвалідам 2-ої війни $1,000; П. Пойда (пожертва на „Святі Подяки") $300; по $10: Мих. Макарчук, Мих. Сухович, Микола Щорс; по $5: інж. Мих. Савчук, Ілько Савчук, Софія Грибик, Люба Грибик, Василь Грибик, Є. Лесюк-Кобало, Петро Шандала, Олександер Розій, Петро Шох, Ілько Майдан. Збірка на іменинах о. З. Бачинського (переслав І. Голюка) $5.50.
Албані: М. Борсук $3; Д. Будаковський $2.
Амстердам: Василь і Стефан Яремишин $10; Петро Стадник $5; О. Зарічний $1.
Бабилон: Павло Кіс $5.
Бейсайд, Лонґ Айленд: Укр. Жіночий Вист. Комітет $250 ($200 на допомогову акцію ЗУАДК-у і $50 на туберкульозних дітей у Європі).
Бери: З. Масловська $1.
Болдвинсвил: Ярослав Бухей $5.
Бофало: М. Калитовська $5; І. Стеценко $3; С. Левицький $1.
Бронкс: С. Масляний $10.
Бруклин: О. і Л. Кузьма, Петро Матіїв, Юліян і Марія Савчак по $10; Микола Корсун і Антін Сітка по $5.
Гадсон: П. Пристайко $10.
Гейстиґс он Гадсон: Катерина Вдовин $5; А. Сенківський $2.
Геркімер: Православна Громада на хворих в Європі $15.15.
Ліон: Ф. Савчук $5.
Іст Медов: І. Захарія і Я .Курчак по $1.
Йонкерс: Л. М. Зарицький $5.
Литл Фолс: Михайло Цісовський $10.
Рачестер: Пилип Юрів $22; ОДВУ $10; Андрій Коба $5.
Сиракюз: Степан Осадчий $5; А. Яворський $2.
Спринґ Валлей: Анна Курлій $5.
Стетен Айленд: Т. Гуль $10.
Стювізент: Марія Романчук $5.
Трой: У.Н.С. Відд. ч. 367 $10; Михайло Олексович і Андрій Дворський по $5.

ОГАЙО:

Екрон: Союз Українок Америки, Відд. ч. 7 $10.
Кантон: Катерина Дрозда $5; Р. Коровайчук $10.
Клівленд: Укр. Золотий Хрест, Відд. ч. 8, Дмитро і Олександра Мачалаба по $10; по $5: З. Ярош, І. Іскра, Г. і А. Ковч, Ст. Зеленюк, Завадські, Мих. Дадан, Марія Кукіз, Микола Ганич, А. Патрич, Г. Комарницький; В. Самокишин $2; П. Задорожна і О. Блашків по $1.
Коломбус: В. Сандалюк $10; Іван Шимків і В. Яницький з родиною по $5.
Порт Клинтон: І. Хлистун $5.
Росфорд: Мих. Бобак $10.
Толідо: У.Н.С. Відд. ч. 167 $10; по $5: Іван Дикий, Петро Лагола; М. Огорілко $1.
Янґставн: Ст. Тарнавський $10; І. і А. Косач $2.

ПЕНСИВЕЛНІЯ:

Филаделфія: Петро Бобак (переслав збірку на іменинах п. Катерини Павлюк) $30; ЗУАДК Відділ ч. 1 $20; по $10: О.О.Ч. С.У., У.Н.С. Відд. ч. 163, „Самопоміч", „Учительська Громада", Ст. Біленький, О. Матчишин (на „Каре" пакунки для залишенців), Наталія і Філярет Лукянович, Г. Марчук, Роман Сас, Андрій Допілка, У.Н.С. Відд. ч. 105, Об'єднання б. Укр. Вояків; ЗУАДК, Відд. ч. 1 (збірка на 2-ій лекції д-а Шлемкевича) $8.46; ЗУАДК. Відд. ч. 1 (збірка на Андрійовському вечері) $6.50; по $5: Юрій Матчак, Вол. Шиприкевич, Мих. Димицький, Вільма Яремчук, Іван Цікуль, Микола Станко, Осип Третяк, Василь Кострубяк, Стефан Семков, Петро Марчиха, Андрій Копчук, Параска Івашків, Т. Сенковський, Т. Бак-Бойчук, Ярослав Пасічинський, Роман Савицький, Родина Гарбузів, Ярослав Марк; по $2: Е. М. Тарнавський, Д. Завольський, Г. Тупиця і К. Вінслов; по $1: С. Герасименко, С. Чорпіта, Х. Павлюх, С. Кузів, В. Козак.
Алентавн: А. Вітик $2; М. Мотрук $1.
Амбридж: Мих. Смик $5.
Бентлейвил: У.Н.С. Відд. ч. 109 $10.
Бервик: Франк Кинік $5.
Берд ін Генд: І. Дробітін $5.
Бетлегем: Ст. Винницький $5.
Вайт Гевен: Д. Гавелий $1.
Джанет: По $5: П. Вілон і І. Терпко.
Дженкинтавн: М. Б .Дольницький $5.
Джонставн: По $1: С. Жабінський, С. Гавищак, М. Козар.
Іджипт: Василь Сокол $5.
Істон: Іван Даш $5.
Кліфтон Гейтс: Ст. Лупак $10.
Крум Лин: М. Тимощук $1.
Ланкестер: В. Дзюнько $5.
Лебанон: Мих. Солод $5.
Линдора: Василь Гошва $5.
МкКіз Ракс: В. Синовят $1.
Нортгемптон: Василь Саюк $10; І. Лютий $1.
Піттсбурґ: Іван Шиян $5.
Фенiксвил: В. Хомяк $5.
Честер: Петро Рак $8; по $5: Ст. Мохнацький, В. Вацикевич; по $1: П. Гобаль, М. Михалевич.

РОВД АЙЛЕНД:

Вунсакет: Ст. Макар $5.

ФЛОРИДА:

Маямі: М. Черепан $10.

КАНАДА:

Гамілтон, Онт.: Г. Липницький $5.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Филаделфії.

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U.S.A.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ШІКАГО, ІЛЛ — Збори Бр. св. о. Николая, від. 106 відбудуться в неділю, 19. квітня, в домі Відділів УНСоюзу, 843 N. Western Ave., о годині 12. в полудне. Просимо усіх членів прибути. Маємо важні справи до рішення. Уряд просить, що в літню пору з огляду на спеки, буде збирати вкладки тільки 2 рази в місяць в другу і третю неділю, а ще краще місячно. Члени, що не платять вкладок будуть суспендовані. — Н. Гуль, заст. предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Сестр. Благовіщення від. 125 повідомляє членів, що збори відбудуться в понеділок, 20. квітня, о год. 7:30 вечером в Союзовім Домі при 843 N. Western Ave. З огляду на важні справи приявність членів конечна. — А. Шиян, предс.; П. Яворська, кас.; І. Подола, секр.

ДЕНВЕН, КОЛ. — Чергові сходини членів 226 відділу ім. Лесі Українки відбудуться 19. квітня о год. 3. по полудні в домі ч. 3331 West 33rd Ave. Доїзд автобусом ч. 28 в західнім напрямі. Управа відділу просить всіх членів прибути на збори. — Секретар.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. квітня в год. 2. по пол., точно, в парафіяльній залі, 305 Гудсон вул. Приявність всіх членів конечна, бо маємо багато важних справ до вирішення. Довгуючих членів проситься прийти на збори та вирівняти свої залеглості. Проситься не забувати приєднувати нових членів до У. Н. Союзу. — В. Колданський, пр.; І. Деркач, кас.; А. Іванів, фін. секр.; Г. Булавинець рек. секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Бр. св. о. Николая, від. 127, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 19. квітня, в церковній залі, зараз по співаній Службі Божій. Рівнож урядники полагоджують справи в четверту неділю зараз по спів. Сл. Божій, в церковній залі при Філмор і Онейда вул. Просимо всіх членів сповнити свої обовязки плачення вкладок кожного місяця, бо інакше будемо примушені суспедувати. Також пригадуємо всім дорослим, щоби сповнили ухвалу минулої конвенції і зложили одного доляра на Союзівку, яка не одному може стати в пригоді на старість. — І. Вула, гол.; П. Володка, фін. секр.; М. Левицький, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. о. Николая від. 175 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. квітня о год. 1. по полудні, в У. Н. С. Домі, 4655 Martin & Michigan. Просимо членів прийти на час, будуть важні справи до вирішення. Присутність кожного члена обов'язкова. — С. Пелех, предс.; В. Вілінський, кас.; В. Бартош, секр.

БАЛТІМОР, МД. — Тов. ім. І. Франка, від. 337, повідомляє, що з огляду на Великодні Свята місячні збори не відбулися першої неділі місяця, а їх перенесено на неділю, 19. квітня, як звичайно о год. 11:30 на залі при укр. церкві, 524 S. Wolfe St. Заплянованo при цій нагоді зробити спільну знимку всіх членів відділу і їх родин, яка буде поміщена в Альманаху УНС за 1954 р. Після знимки відбудуться наради в справі підготовання свята в пам'ять І. Франка, патрона нашого відділу. — О. Стельмах, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє, що місячні звичайні збори відбудуться в неділю, 19. квітня, о год. 1. по полудні, в Домі УАГорожан, 847 Норт Френклин вул. Проситься членів прибути на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючих проситься вирівняти свої вкладки. — С. Чорномаз, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332, відбудуться в суботу, 18. квітня, о год. 7. ввечорі, в У. Н. Домі, 10 Колфакс вул. Проситься членів прийти на збори. — М. Сірман, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє, що місячні збори відбудуться в середу, 15 квітня, в год. 7.30, в УНДомі при Фліт вул. Кождий член обов'язаний прийти на збори і заплатити свою вкладку. А довгуючі хай вирівняють свій довг, як теж за балеві тікети. — В. Кушнір, секр.

CLEVELAND, O. — St. Mary's Lodge 112 will hold their monthly meeting on April 19, 1953 at the St. Peter & Paul Church hall after the 3rd and 4th Mass. We urge all members to attend, particularly those that are in arears in their dues. Ann M. Cooper, Se'c.

АВБУРН, Н. Й. — Запорожська Січ, від. 283, повідомляє своїх членів, що 19. квітня в 2-ій год. по полудні у власному домі відбудуться квартальні збори. Буде поданий звіт за 3 місяці. Приявність всіх членів обов'язкова. — П. Водзінський, секр.

АНСОНІЯ ,КОНН. — Тов. ім. А. Бончевського, від. 10, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що збори відбудуться в неділю, 19. квітня, зараз по Сл. Божій, в парафіяльній галі. Проситься всіх членів прийти на збори та вирівняти залеглості. — М. Хома, предс.; В. Глива, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Тов. ім. О. Басараб, від. 348, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. квітня, в церковній залі при 526 W. Rayen Ave. Проситься довгуючих членів вирівняти свій довг, бо в противнім разі будуть виключені з нашого відділу. — В. Дубас, предс.; Й. Стахура, кас.; М. Періг, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Відділ 234 повідомляє, що в суботу, 18. квітня, відбудуться квартальні збори в У. Н. Домі при 214-216 Фултон вул., о год. 8. ввечорі. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих прибути на означений час, бо маємо багато важних справ до полагодження. Також буде звіт за перший квартал. Звертаємося до новоприбулих, які ще не є членами УНСоюзу, щоби прийшли та вписалися в члени. — П. Сташко, предс.; І. Кобасовський, кас.; С. Могила, фін. секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. квітня, на парафіяльній галі, 803 Фронт Ст., в 2-ій год. по полудні. Просимо членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Проситься членів платити свої вкладки як за себе так і за діти, бо в противнім разі довгуючі члени будуть суспендовані. — Д. Рудакевич, предс.; Н. Віленкий, кас.; І. Федорак, секр.

ГАМТРЕМК, МІШ. — Квартальні збори Тов. Згода, від. 20, відбудуться в неділю, 19. квітня, в год. 2. по полудні, в Укр. Хаті на Грейлинґ. Контр. комісія і фін. секр. здадуть звіт за 3 місяці. Проситься членів прибути на ті збори, бо є важні справи до полагодження. — Д. Вілик, предс.; Н. Триш, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 19. квітня, о 12-ій год. вполудне, у залі при 2250 В. Кортез вул. Проситься членів прийти і вирівняти вкладки. — Меґас, пр.; Когут, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Чвертьрічні збори 117 відділу, Запорожської Січі, відбудуться в суботу, 18. квітня, в год. 8. ввечір, в домівці 33 Е. 7-а вул., на II. пов. З уваги на потребу вирішення важливих справ, просимо всіх членів взяти участь у зборах. Зокрема нових членів просимо обов'язково прийти, щоб можна вирівняти залеглості й справити адреси. — С. Кучма, предс.; М. Корчинський, кас.; В. Калина, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Посмертні Згадки

МИХАЙЛО СОЛТИС, довголітній член Бр. св. Стефана від. 221 УНСоюзу в Шікаґо, Ілл., помер 28 березня 1953 р., в 77 році життя. Покійний походив з села Дусовці, пов. Перемишль, Зах. Україна. Похорон відбувся 30 березня при участі членів Бр. св. Стефана та приятелів з укр. греко-катол. церкви св. Николая на цвинтар св. Николая. У молодшому віці був активним у громадській праці. — В. Й. П.!

Т. Шпікула, секр.

ЙОСАФАТ ФІЛЯС, член Тов. УНСоюзу від. 292 в Дітройті, Міш., помер 31. березня 1953 р., у 58 році життя. Покійний походив зі села Копитова, повіт Сокаль, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Анастазію, сина Володимира та невістку Марію, дочку Ліліян і зятя, та шість внуків та сестру Ольгу Філь, які є членами 292 відділу УНС. Покійний був щирий та жертвенний, допоміг в будові Нар. Дому, брав активну участь в церковних та громадських установах. Кількаразово був секретарем відділу. Похорон відбувся 2. квітня до укр. гр. католицької церкви при Кліпер вул. В похороні взяла участь родина, членство відділу, багато краянів та знакомих як своїх так і чужинців. Тлінні останки зложено на Holy Sepulchre Cemetery. — В. Й. П.!

П. Кізел, секр.

ПАВЛО ЗЕЛТВАЙ, член Бр. св. Стефана, від. 221 УНСоюзу в Шікаґо, Ілл., помер трагічно спаленим при праці 26 березня 1953 р., в 31 році життя. Полишив у великому смутку дружину Марію і однорічного сина Павла та брата Людвіка. Покійний був родом з села Пістрялово, пов. Мукачів, Кар. Україна. Поховано його з греко-кат. церкви св. Николая на цвинтарі св. Николая. — В. Й. П.!

Т. Шпікула, секр.

АНДРІЙ БАРТКІВ, член Тов. Дністер, від. 361 УНСоюзу, помер 3. квітня 1953 р., в Ню Йорку трагічною смертю у випадку при праці. Покійний походив зі села Мишлин, пов. Золочів, Зах. Україна, Приїхав до Америки 1950 р. Полишив прибиту горем дружину Розалію та дочки Надію і Галю. Похорон відбувся 7. квітня з похоронного заведення Петра Яреми до церкви св. Юрія. Хай земля прибраної Батьківщини буде Йому пером.

Уряд від. 361.

• ДЯКОУЧИТЕЛЬ •

ПОСАДА ДЯКА
Українська Православна Парафія св. Вознесіння в Пассейк, Н. Дж.,
пошукує
ДЯКОВЧИТЕЛЯ-ДИРИҐЕНТА
який може негайно зайняти посаду. Знання галицького напіву потрібне. Платня згідно з умовою. Зголошуватись на нище подану адресу:
HOLY ASCENSION UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH
47 Hope Avenue, Passaic, N. J.

• КУРСИ — НАУКА •

ВЖЕ ВАГАТО новоприїзших переставило себе з нефахивих та фізично виснажливих робіт на добре платні та попитні звання тех. креслярів по завершенні 3-місячних
ВЕЧІРНІХ КУРСІВ ТЕХ. КРЕСЛЕННЯ
дипл. інж. Л. Яцкевича
4531 Old York Road,
Philadelphia 40, Pa.
Тел.: MI 4-6458

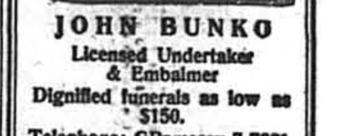
Курси ті, на загальне бажання, переходять з днем І. IV. 1953, з доривочних на перманентні та матимуть в програмі не тільки школення початківців, але теж спеціялізацію для заавансованих: в трудництві (piping) та загально-механічнім деталюванні.

Зголошення особисто або телеф. кожного дня по 6-ій вечером.

ТАРЗАН, ч. 3047. Очищені.

„На Аллаха! Юсуф і Ахмет зв'язані... а наших рушниць і амуніції немає", крикнув Абдул. „Немає також ключа від невільничих кайдан!", кричав інший. Абдул грізно сміявся „Га! А Гассан думає, що я спав!".

„Звільни їх!", сказав Абдул. „Ми йдемо до повітки з невільниками!"

„На бороду!", кричав Абдул. „Той чоловік не був сам! Цеж праця багатьох!"